

ELEVHEFTE

for 8.-10. trinn

EIDSVOLL OG SPORENE ETTER
OLAV HARALDSSON

1017 - 2017 - 2022

SPORENE ETTER
OLAV HARALDSSON

2

Eid

INNLEDNING – TIL LÆREREN

Eidsvoll og sporene etter Olav Haraldsson er et historiehefte utgitt av det idealistiske prosjektet «1000 år med kulturhistorie – HelligOlav, kirken på Eid og Eidsivatinget» i Eidsvoll i 2017. Det du her holder i hånden er et elevhefte knyttet til dette historieheftet. Elevheftet er først og fremst beregnet på elever i ungdomsskolen men kan med visse tilpasninger brukes også av yngre og eldre elever.

Elevheftet er bygd opp i direkte korrespondanse med historieheftet. Øverst på hver side i elevheftet kommer det fram hvilken/hvilke sider i historieheftet siden tar utgangspunkt i. Det er en gjenkjennelig struktur gjennom hele elevheftet med oppgaver under faste titler:

Inn i teksten

Oppgaver som stiller konkrete faktaspørsmål hvor svarene finnes i teksten. Hensikten med disse oppgavene er å motivere elevene til å lese teksten nøye – vi vet at når man har en konkret hensikt med lesingen, som å finne svar på spørsmål, er man mer "påkoblet" som leser og oppnår en bedre leseforståelse.

Gjør!

Også "gjøreoppgavene" vil øke elevenes leseforståelse og forståelse for innholdet i tekstene. Det gir en dypere forståelse når kunnskapen i teksten må anvendes til en praktisk oppgave.

Finn ut mer

Elevene oppfordres i disse oppgavene til å finne ut mer om de historiske hendelsene som beskrives i historieheftet ved hjelp av andre kilder og egen refleksjon.

Diskutér

Elevenes forståelse og refleksjonsevne utvikles på en god måte når de får anledning til å diskutere med medelever.

Oppgavene i alle de tre siste kategoriene utfordrer elevene til å se de historiske hendelsene som beskrives i historieheftet i en større historisk sammenheng og til å trekke linjer frem til dagens samfunnsordninger. Bak i heftet finnes fordypningsoppgaver.

Det er ordforklaringer til historieheftet under hvert tema.

I elevheftet er det avslutningsvis skissert punkter fra 'Læreplan for kunnskapsløftet (UDIR, 2018)' som forslag til hvordan man ved arbeid med dette elevheftet kan arbeide med relevante læreplanmål i fagene norsk, samfunnsfag og KRLE.

Elevheftet er utarbeidet av Lene Thon. Thon har mastergrad i lesing og skriving i skolen fra Universitetet i Oslo, samt grunnfag i norsk, samfunnsfag og KRLE fra Høgskolen i Hedmark. Hun har dessuten flere års erfaring med undervisning på ungdomstrinnet.

Vi håper dere vil finne arbeidet med *Eidsvoll og sporene etter Olav Haraldsson* givende og interessant, og at elevenes nysgjerrighet for fortid, nåtid og fremtid vil vekkes gjennom arbeidet!

Lykke til!

1017

- en historisk milepæl for Eidsvoll.
et skjebnear for Norge

Inn i teksten:

1. Hvor var Olav Haraldsson på vei da han høsten 1017 stanset på Eid, og hva gjorde han på Eid?
2. Hvorfor ønsket Opplandskongene å stanse Olav Haraldsson?
3. Hvem advarte Olav om hva som var i ferd med å skje?
4. Hva gjorde Olav og Ketil Kalv for å bekjempe Opplandskongene?
5. Hvilket område hersket Olav over da han hadde bekjempet Opplandskongene?

Gjør!

Kopier kartet og tegn inn Ketil Kalvs reiserute.

Tegn illustrasjoner som beskriver hendelsene da Ketil Kalv og hans menn advarte Olav i og rundt kartet.

Ordforklaringer

Befeste	-	Styrke
Messe	-	Gudstjeneste
Ottesang	-	Gudstjeneste om morgenen.
Allierte	-	Samarbeidspartnere, medhjelpere.
List	-	Sluhet, være smart/lur, oppfinnsomhet.
Overmannet	-	Vant over.
Bakholdsmennene	-	De som lå i bakhold/lå «på lur» og ventet.
Svor på	-	Bannet på, sverget på, garanterte.
Rettsstat	-	En stat med et velutviklet og sivilisert rettssystem.
Begivenhet	-	Stor hendelse, stor ting som skjer.

Olav Haraldsson

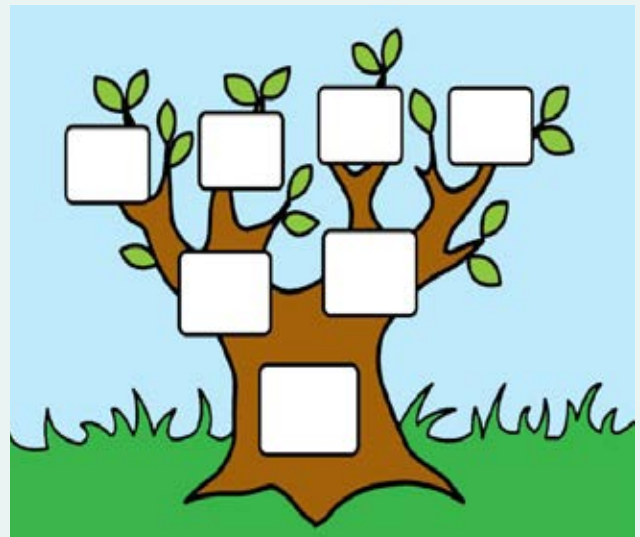

Inn i teksten:

1. Når og hvor ble Olav Haraldsson, i følge Snorres kongesagaer, født?
2. Hva var det som ga ham arverett til kongemakten?
3. Hva het foreldrene hans?
4. Hva er den mest sannsynlige forklaringen på tilnavnet "Olav Digre"? Forklar.
5. Hvilket sted besøkte Olav i Frankrike, og hva gjorde han der?

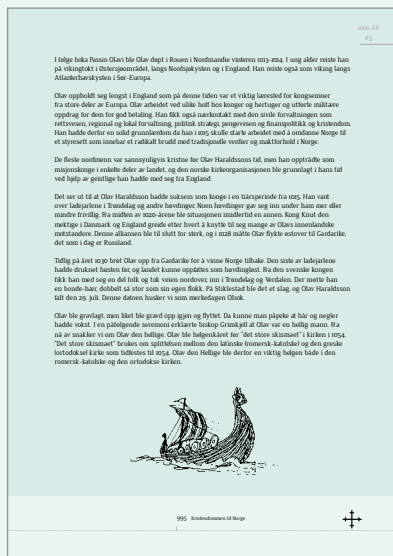
Gjør!

Tegn Olavs slektstre ut fra den informasjonen du får på siden.

Ordforklaringer

Snorre	-	En kjent islandsk historieskriver i vikingtiden.
Kongesagaer	-	Fortellinger om konger.
Arverett	-	Fødselsrett, rett til å overta noe etter forfedre.

Inn i teksten:

1. Nevn minst to steder Olav reiste som viking.
2. Hvor fikk Olav den solide grunnlærdommen sin, og hva handlet denne lærdommen om?
3. Var det sannsynligvis Olav som sørget for at de fleste nordmenn ble kristne?
4. I hvilken tidsperiode var Olav en suksessrik konge som blant annet vant over ladejarlene i Trøndelag?
5. Hvilken endring startet fra midten av 1020-årene og førte til slutt til at Olav måtte flykte i 1028.
6. Hva var en viktig grunn til at Olav vendte tilbake for å vinne Norge tilbake i 1030?
7. Hva minnes vi i Norge den dag i dag 29. juli, og hva kalles merkedagen?
8. Hva la man merke til da liket til Olav ble gravd opp igjen for å flyttes?
9. Hvem erklærte Olav som en hellig mann?
10. Hvordan kan det ha seg at Olav er en viktig helgen både i den romersk-katolske og i den ortodokse kirke?

Finn ut mer!

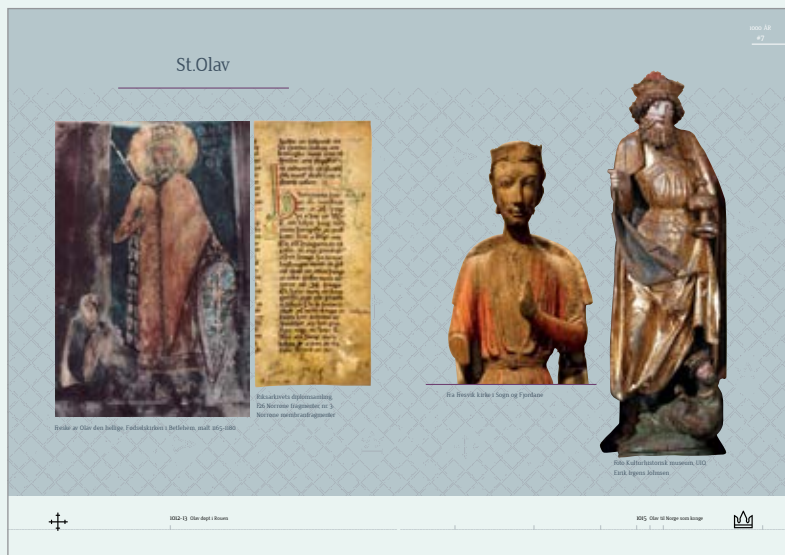
I 1030 var Norge høvdingløst, og Olav så en mulighet til å vinne Norge tilbake. Nesten 900 år senere, i 1905, var Norge igjen i en situasjon hvor vi trengte en konge.

Gjør en SAMMENLIGNING av de to historiske hendelsene. Ta for deg HVORFOR landet manglet/trengte en konge og HVORDAN situasjonen ble løst.

Ordforklaringer

Kongsemner	-	De som kunne bli konger- prinser og sønner/slektninger av konger.
Sivil	-	Borgerlig, ikke-kirkelig, ikke-militær.
Forvaltning	-	Styre, administrasjon.
Rettsvesen	-	Domstoler og lovgivning.
Regional Lokal	-	Et større forvaltningsområde f.eks. Østlandet, Vestlandet, flere fylker osv.
Politikk, politisk	-	Stedlig, der man bor, for eksempel grenda, kommunen osv.
Strategi	-	Metode, taktikk for å nå noen mål.
Pengevesen	-	Økonomi, pengevesen.
Finanser	-	Økonomi, finanser, pengesystem.
Kristendom	-	Religion – troen på Kristus som «verdens frelser».
Grunnlærdom	-	Grunnleggende kunnskap.

St. Olav

Bildeanalyse

Bildet på side 6 er en freske av Olav den hellige. Finn ut hva en freske er! Gjør i samarbeid med en eller to medelever en analyse av dette bildet. Her er en oppskrift på hvordan du kan gjøre det:

1. Beskriv hva bildet fremstiller.
2. Beskriv hvordan bildet er fremstilt. Hvilke virkemidler ser du, hvordan er bildet komponert/satt sammen?
3. Hvilket budskap vil bildet formidle - tror dere?
4. Hva får bildet deg til å tenke på/føle?

Finn ut mer!

St. Olav har to attributter. Finn ut hva attributter er i sammenheng med helgener, og hvilke to attributter som var St. Olavs.

Sammenligne bildet av St. Olav her på side 6 med bildet av pilegrimsmerket på s. 10. Hvilket attributt mangler her på siden?

Diskutér!

Hva tror du kan være forklaringen på at nettopp dette var St. Olavs attributter? Diskutér med medelever.

Pilgrimsleden

Pilgrimsleden

Å være pilgrim betyr å være underveis.
Man vandrer til fots, enten som en religiøs øvelse,
f.eks. botgang, eller som en
tur til opplevelse av natur og seg selv
i alle religiøse frimer
man denne virksomheten.

I middelalderen var Nidaros. Over den Hellige grav et viktig pilgrimsnål i Norden. Etter Luthers
reformasjon gikk skikken med å være pilgrim ut av bruk hos oss, men i senere tid har den tatt seg
opp igjen. I dag er det mange som går som pilgrim i Norge og i andre land.

Det er mange pilgrimsleder til Nidaros. Fra alle kanter. Den viktigste av dem går fra Oslo, på et
stykke av 100 km til Trondheim og er 64,3 mil lang. Det var viktig å kunne sinne den kirken på Hamar.
Denne leden går gjennom Eidsvoll i 4 mil. Her er det satt opp mange skilt og vegvisere. Leden går
fra Eidsvollskirken og Eidsvoll kirke der vi finner en egen pilgrimsstasjon.

En pilgrimsvandring kan beskrives slik:
Først som en ytre vandring. Det handler om min kropp, mine tanker, mine sanser og naturen
omkring meg og miljøet med mine medmennesker. Deretter som en historisk vandring. Vi går i
fotsporene til mennesker som i tusentall opp gjennom historien har søkt til Gud den hellige grav.
Vi søker inn i pilgrimsledens og pilgrimsradsporene langs veien. Vi møter kulturminner fra
ulike tider. I tillegg til disse historiske kan en pilgrimsvandring også beskrives som en indre
vandring. En vandring som handler om meg og mitt liv. Min bevissthet og alt som har formet meg
og gjort meg til den jeg er. Livet her og nå. Min veiing for livet framover og mine mål i livet.

RÅHOLT KIRKE EIDSVOLLBYGNINGEN VENJAR DØNNUM EIDSVOLL KIRKE

SUNDET TONSAKER FLØYA DYSEN

PILEGRIMSLÉDENS RUTE GJENNOM EIDSVOLL

1007 Over til utvalg innhold

STILLESTAD
NIDAROS
TRONDHEIM
OPDAL
DOVRE
HUNDROP
LILLEHAMMER
HAMAR
EIDSVOLL
FROKNER
SKEDSMO
OSLO
AS
SON
MOSS
SARPSBORG

Eidsvollskirken, eller "Botskirken"
på Eidsvoll. Her er det grunnlagt av en hellig, en prest, og
religøse som i tidligere tider har søkt en karakterskifte gjennom
frem. Fremmen har opplevd ved langvarig stasjon av folk og besøk
fra alle lands.

PILEGRIMSLÉDENS RUTE

Inn i teksten:

1. Hva betyr å være pilgrim?
2. Hva kan være grunner til å gå pilgrimsvandring?
3. Hvilke religioner utøver pilgrimsvandring?
4. Hva kaller man «rutene» pilgrimer går?
5. Hvilke steder går pilgrimsleden til Nidaros gjennom i Eidsvoll?

Finn ut mer!

Finn ut mer om stedene som er beskrevet som pilgrimsledens rute gjennom Eidsvoll.

Gjør!

Tegn kart over pilgrimsledens rute gjennom Eidsvoll.

Ordforklaringer

Botsgang	-	Bot-> gjøre bot - betale for noe galt man har gjort. Botsgang-> gå til et hellig sted for å få tilgivelse for synd.
Luther	-	Martin Luther (1483-1546): Tysk munk som brøt ut av den katolske kirken og ble grunnlegger av «protestantismen».
Reformasjon	-	Forme noe på nytt, stor endring.

Turter

Inn i teksten:

1. Hvor ble Olavsmerker solgt i middelalderen?
2. Hvordan oppbevarte man vanligvis pilegrimsmerkene sine?
3. Hva var pilegrimsmerker vanligvis lagd av?
4. Hva holder Olav den hellige i hendene på pilegrimsmerket som er avbildet?
5. Hva og hvor er Turtur?

Diskutér!

På s. 10 kan du lese om at pilegrimsmerker var middelalderens suvenirer. Mange er opptatt av suvenirer også i dag. Hva kunne passe som suvenir fra hjemstedet ditt? Hvorfor?

Gjør!

Tegn suveniren som kunne passe fra hjemstedet ditt.

Pilegrim

Olav den helliges grav var et av de viktigste målene i Norden.

Inn i teksten:

1. Hvorfor gikk noen pilegrimsvandring uten at de ville det selv?
2. Hvorfor var målet for pilegrimsvandringen viktig i middelalderen?
3. Hvor var Olav den hellige en særlig populær helgen?
4. Hvilke grunner kan folk ha for å gå pilegrimsvandring i dag?
5. Hvor flyktet Olav den Hellige i 1028?

Finn ut mer!

1. Finn et kart, søk på internett og finn ut hvor Nord-Europa, Baltikum, Vesterhavssjøene og de Britiske øyer er. På side 11 står det om at pilegrimsvandring i middelalderen var en måte å gjøre bot på for å få tilgivelse for sine synder. Også i dag er det viktig for mange å be til en Gud for å få tilgivelse for gale ting man har gjort.
2. Samtidig er det sånn i dag at man på en måte må «gjøre bot» til samfunnet når man har gjort lovbrudd. Finn ut mer om hvordan det foregår at man får straff for lovbrudd i Norge i dag.

Ordforklaringer

Relikvier – Gjenstander eller kroppsdeler som kan knyttes til en «hellig» person – i religiøs betydning.

Tingvollen

Inn i teksten:

1. Hvilken regel gjaldt på den fredlyste plassen innenfor ve-bandet?
2. Hva skjedde med den som brøt denne regelen, og hva ble han kalt?
3. Hvor mange skulle møte på Eidsivotinget, og hvor kom de fra?
4. Hvilke oppgaver hadde tinget/hva fungerte tinget som?
5. Når sluttet man å ha lagtingsssammenkomster på Eidsivotinget?

Finn ut mer!

Les beskrivelsen på side 15 av Eidsivotinget - andre avsnitt. Sett deg inn i hvordan dagens Storting fungerer, og gjør en sammenligning.

Gjør!

Innkall til klasseting! Gjør klar tingstedet ut fra beskrivelsen på side 14, utpek en "Konge" til å lede tinget, og planlegg saker som skal tas opp.

Ordforklaringer

Hasselkvister	-	Kvister/smågreiner fra hasselnøtt-treet.
Fredlyst	-	Hellig, innviet.
Forvisning	-	Utstøtelse, bortvisning.
Representant	-	Talsmann, utsending. En som opptrer på vegne av andre/flere.
Statsmakt	-	Staten.
Kirkemakt	-	Kirken.
Forseggjort	-	Ordentlig, omhyggelig, fint gjort.
Appellmakt	-	Et sted man kan klage på en avgjørelse, for eksempel i rettssaker
Eneveldig	-	All makt på én person. Bestemmende, utøvende og dømmende makt.

Eidsivatinget

Inn i teksten:

1. Hvor var Kong Olav og hva holdt han på med da han fikk vite at Opplandskongene var ute etter han?
2. Hva er forklaringen på at arkeologer mener det har stått andre kirker før på stedet der Eidsvoll kirke står?
3. Hva var grunnen til at Eidsvoll kirke var i en særstilling blant kirkene på Østlandet i middelalderen?
4. Hvem/hva er Eidsvoll kirke viet til?
5. Hva har Eidsvoll kirke med cistercienser-ordenen å gjøre?
6. Hvor mange ganger har Eidsvoll kirke brent?
7. Hvordan kan det ha seg at kirken ikke er særlig forandret gjennom årene selv om den har brent flere ganger?
8. Hvilken rolle hadde Eidsvoll kirke i 1814?

Gjør!

Tegn trekirkene man tror har stått på Eid ut fra beskrivelsene du får på side 17 i heftet og ut fra hva du tror.

Finn ut mer!

På side 17 står det om cistercienserordenen. Finn ut mer om denne.
Finn ut mer om brannen i Eidsvoll kirke i august 2000.

Ordforklaringer

Arkeolog	-	Arkeolog - en person som jobber innen fagfeltet arkeologi. Yrket består i hovedsak i å utføre (arkeologiske) utgravninger eller registreringer for så å analysere funnene. https://no.wikipedia.org/wiki/Arkeologi
Portal	-	Inngangsparti, port.
Særstilling	-	Spesiell stilling/posisjon.
Jordegods	-	Eiendom, jord-/skog-/landområde.
Kirketiende	-	Skatt (tiende=en tiendedel av inntekten) til kirken.
Restaurert	-	Restaurering er helt eller delvis å bygge opp igjen og rekonstruere en bygning eller gjenstand til en tidligere tilstand.

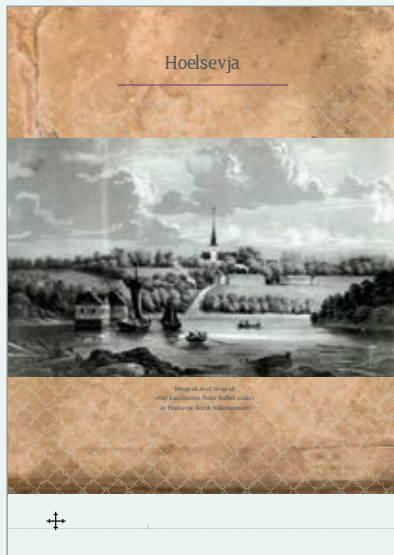
Inn i teksten:

1. Hvilket år er altertavlen i Eidsvoll kirke fra?
2. Hva finner man øverst på altertavlen?
3. Hva er det bilde av på bunnen av dåpsfatet i Eidsvoll kirke?
4. Hva er pilastre?
5. Hva forestiller det nest øverste bildet på altertavlen?

Finn ut mer!

I tidslinjen på side 19 ser du at eneveldet ble innført i Danmark-Norge i 1660. Finn ut mer om dette! Du kan f.eks. bruke nettstedet www.norgeshistorie.no

Hoelsevja

Gå i dybden:

Studér fotografiet på side 20.

Skriv en skjønnlitterær tekst med utgangspunkt i bildet. Bruk gjerne også annen informasjon du har fått i heftet.

TIPS

- Når foregår handlingen?
- Hvem er personene og hva er forholdet mellom dem?
 - Hva skjer?
- Bygg opp en spenningskurve.

Hvorfor Eid?

Inn i teksten:

1. Hva gjorde beliggenheten til Eid så strategisk?
2. Hvilken vannvei var enkleste vei gjennom innlandet?
3. Hva fantes omtrent der Eidsvoll prestegård nå ligger?
4. Hvor langt tilbake går historien til området ved Eidsvoll prestegård?

Diskutér!

På side 21 kan du lese at Eid hadde en strategisk beliggenhet i forhold til det som var viktig på den tiden. Diskutér hva som gjør et steds beliggenhet strategisk i dag. Hvilke steder du kjenner til, mener du har en strategisk beliggenhet i dag?

Hva med hjemstedet ditt?

Ordforklaringer

Strategisk beliggenhet	-	Noe som ligger fint til for formålet (for eksempel ved sjøen for båttransport).
Skyssstasjon	-	En gård der gamle dagers reisende kunne få hest eller vogn for sin videre ferd, ofte kombinert med et gjestgiveri (overnattingssted) for mat og overnatting.
Dyrkningslaget	-	Det laget av jorda som dyrkes.
Bosetning	-	Et sted folk bor eller har bodd.

Magnus Lagabøte –Landslovene

Inn i teksten:

1. Hva bestemte Magnus Håkonsson seg for å gjøre da han ble konge?
2. Når fikk kong Magnus vedtatt loven, og på hvilket ting skjedde dette?
3. Hva handlet loven om "miserabiles personae" om?
4. Hvilke lover ble avløst av Landslova av 1274?
5. Hvilke andre steder enn i Norge ble Landslova av 1274 brukt?
6. Hvilke andre lover ga Magnus Lagabøte? Når skjedde dette?
7. Hvilken lovgivertradisjon bygde loven på?
8. Når ble Martin Luthers reformasjon innført i Danmark-Norge?

Gjør!

På side 23 i heftet ser du et utdrag fra Frostatingslovens kanskje mest kjente tekst: «Med lov skal landet vårt byggjast, og ikkje med ulov øygdast». Oversett denne teksten til dagens moderne norsk.

Diskutér!

Da Magnus Håkonsson ble konge, ble hans viktigste oppgave å gi Norge én felles lov. Dette hadde vi ikke hatt før, og det var få andre land som hadde noe sånt. I 1274 nådde Magnus, som senere ble kalt Lagabøte, målet sitt, og fikk loven vedtatt av ting etter ting. Diskutér hvorfor det var og er så viktig med én felles lov for hele landet! Hva om vi hadde fortsatt å ha ulike lover ulike steder i landet?

Diskutér videre hvor viktig dere synes det er et en slik lov skal hjelpe de svake i samfunnet.

Ordforklaringer

Lovreformsarbeid	-	Arbeid med å forandre/forbedre lovene.
Riksdekkjande (nn)	-	Som dekker hele riket (landet).
Romersk	-	Fra det gamle Romerriket.
Lovgjevingstradisjon (nn)-	-	Slik man pleide å gi lover før i tida.

1000 år med kulturhistorie

-HelligOlav, kirken på Eid og Eidsivatinget

"Hva hadde skjedd hvis...?"

Hva hadde skjedd hvis ikke...?"

Når vi stiller oss og prøver å svare på spørsmål som dette, holder vi på med *kontrafaktisk* historie.

Ut fra hva vi kan, vet og forstår, prøver vi å se for oss hvordan verden og historien hadde blitt hvis viktige hendelser hadde endt annerledes.

Hva hadde for eksempel skjedd om Ketil Kalv ikke hadde forrådt sine allierte og varslet Olav?

Diskutér!

Diskutér noen av de kontrafaktiske spørsmålene som stilles på side 24 i heftet.

Gjør!

På side 24 i heftet kan du lese at man planlegger et tingstedsjubileum for Eidsivatinget i 2022. Tenk deg at DU skal planlegge jubileet! Hvordan vil det foregå? Hvilke aktiviteter skal man ha? Hvem skal man ha aktiviteter for? Lag en plan!

Ordforklaringer

Idealistisk – Uegennyttig, som man ikke gjør for å tjene penger.

Fordypningsoppgaver

Utforsk og presentér

Oppgavene på denne siden er ment som valgbare fordypningsoppgaver hvor elevene eller læreren kan velge blant oppgavene for en grundigere fordypning.

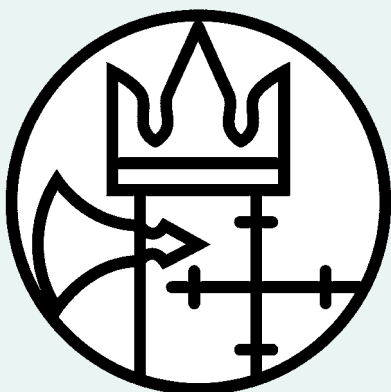
1. "Reis i Olavs fotspor"
Studér kartet på side 4 i heftet, "Olav Haraldsson". Lag en presentasjon hvor du "reiser i Olavs fotspor", og forteller om de stedene han dro til. Bruk passende digitale presentasjonsverktøy.
2. På side 9 i heftet handler det om pilegrimsleden. Du får vite at å være pilegrim betyr å være underveis. Skriv en tekst om å være underveis.
3. På side 9 i heftet står det at en pilegrimsvandring også kan beskrives som en indre vandring, en vandring som handler om meg og mitt liv. Min livshistorie og alt som har formet meg og gjort meg til den jeg er. Livet her og nå. Mine veivalg for livet framover og mine mål i livet. Lag en presentasjon hvor du presenterer DIN livshistorie ut fra beskrivelsen ovenfor. Lag gjerne en tidslinje. Velg presentasjonsform.
4. På side 13 i heftet står det om Eidsivatinget, tingstedet på Eidsvoll i middelalderen. Lag en presentasjon hvor du beskriver oppbygningen av det norske rettssystemet i dag og hvilke oppgaver domstolene i Norge har i dag.
5. I tidslinjen på side 23 kan du se at Martin Luthers reformasjon startet i 1517. Finn ut mer om denne reformasjonen og lag en presentasjon. Bruk passende digitale presentasjonsverktøy.
6. Skriv en artikkel om kors.

TIPS

- Finn ut om bakgrunnen for korsbruk,
- Hvilke forskjellige typer kors har man?
- Hvem bruker korstegnene i dag og hvordan brukes disse?
Tenk på personer, foreninger og organisasjoner, land,
i ordtak og språket ellers.

7. Fortell en spennende historie hvor korset er en viktig del. Velg om du vil skrive for barn, unge eller voksne.
8. Lag (design) en LOGO for en forening eller en bedrift, eller for familien din. Tenk gjennom hva som er spesielt for foreningen/bedriften/familien og prøv å bruke dette i designet.

Dette bildet er LOGO for Eidsivatinget, tusen år med kulturhistorie.

Logoen for Eidsivatinget, tusen år med kulturhistorie, består av stor O for Olav 2. Haraldsson, den hellige. Inne i O-en er det tre symboler: Ei øks, et kors (Olavskors) og ei krone.

Oppgaver:

1. Hva er en logo?
2. Hva tror du øksa, og korset og krona i logoen symboliserer?

Læreplanrelevans L06

Utdrag fra L06 med forslag til relevante læringsmål i arbeidet med "Eidsvoll og sporene etter Olav Haraldsson"

FAG	HOVEDOMRÅDE	KOMPETANSEMÅL
Norsk	Muntlig kommunikasjon	• presentere norskfaglige og tverrfaglige emner med relevant terminologi og formålstjenlig bruk av digitale verktøy og medier
Norsk	Skriftlig kommunikasjon	• planlegge, utforme og bearbeide egne tekster manuelt og digitalt, og vurdere dem underveis i prosessen ved hjelp av kunnskap om språk og tekst • uttrykke seg med et variert ordforråd og mestre formverk, ortografi og tekstbinding • skrive kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål med begrunnede synspunkter og tilpasset mottaker, formål og medium • integrere, referere og sitere relevante kilder på en etterprøvbar måte der det er hensiktsmessig
Samfunns-fag	Utforskaren	• skape forteljingar om menneske frå ulike samfunn i fortid og notid og vise korleis livsvilkår og verdiar påverkar tankar og handlingar • skrive samfunnsfaglege tekstar med presis bruk av fagomgrep, grunngjevne konklusjonar og kjeldetilvisingar
Samfunns-fag	Historie	• finne døme på hendingar som har vore med på å forme dagens Noreg, og diskutere korleis samfunnet kunne ha vorte dersom desse hendingane hadde utvikla seg annleis • drøfte ideal om menneskeverd, diskriminering og utvikling av rasisme i eit historisk og notidig perspektiv
KRLE	Kristendom	• beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen

EIDSVOLL OG SPOR OLAV HARALD

1017 - 2017 - 2021

Eidsivatinget

Adresse:

Eidsvoll kommune
Postboks 90, 2081 Eidsvoll

Telefon: 90365103

E-post: post@eidsivatinget.no

